

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
Національний науковий центр
«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ННЦ
«ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»,
протокол № 9 від 20 травня 2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про силабус навчальної дисципліни» у Національному науковому центрі «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (далі – Положення) розроблено відповідно до:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VI;

Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-434 від 09.07.2018 р. «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»;

рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

нормативних документів Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (далі – ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»),

а також на основі вивчення досвіду українських і зарубіжних університетів.

1.2. Метою Положення є надання допомоги викладам в організації вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни на основі принципу студентоцентрованого навчання, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, побудову освітнього середовища на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, а також підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання шляхом розкриття ролі й місця даної дисципліни в освітній програмі.

1.3. Силабус є стислим описом навчальної дисципліни (освітнього компоненту) освітньої програми, який містить основні характеристики дисципліни і має на меті допомогти здобувачеві вищої освіти в організації його навчальної діяльності.

1.4. Положення містить рекомендації щодо розроблення, оформлення, порядку затвердження, оприлюднення та рекомендовану структуру силабусу навчальної дисципліни.

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Згідно Глосарію, що затверджений рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол від 29.08.2019 р. №9):

«Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента/аспіранта. В ньому представляються процедури (у т. ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент/аспірант має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент/аспірант, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять».

2.2. Силабус створює для здобувачів вищої освіти.

Призначення цього документу – пояснити здобувачам вищої освіти суть навчальної дисципліни (освітнього компоненту), дати їм змогу розподіляти час, сили, інтенсивність своєї самостійної роботи.

2.3. Силабус розробляється на основі Робочої програми навчальної дисципліни (нормативного документу ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», затвердженого у встановленому порядку, до підготовки якого були залучені усі стейкхолдери) науково – педагогічними працівниками лабораторій, за якими закріплено навчальну дисципліну.

2.4. Відповідальність за розроблення, своєчасність, якість підготовки та оформлення силабусів покладається на завідувачів лабораторій.

2.5. В рамках академічної свободи розробники силабусу мають право додати будь-яку інформацію стосовно навчальної дисципліни.

2.6. Текст рукопису має бути набраний шрифтом Times New Roman, кт 12. Усі поля мають складати по 2 см. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі; міжрядковий інтервал – становити множник.

Обсяг силабусу не може перевищувати двох-трьох аркушів.

3. РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

До структури силабусу входять такі основні елементи:

3.1. Загальна інформація про навчальну дисципліну:
назва дисципліни;

шифр та назва спеціальності;
назва освітньої (освітньо-професійної/освітньо-наукової) програми;
освітній рівень;
статус дисципліни: обов'язкова/вибіркова;
мова викладання, навчання та оцінювання;
курс/семестр;
кількість кредитів ЄКТС (обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин);
розподіл годин за формами освітнього процесу та видами навчальних занять;
форма семестрового контролю;
назва лабораторії;
викладач і контактна інформація;
дні навчальних занять (за розкладом);
консультації (вказати час і місце проведення консультацій, очні / дистанційні, відповідно до графіку/за домовленістю з ініціативи здобувача вищої освіти, індивідуальні/групові).

3.2. Мета навчальної дисципліни – бажаний кінцевий результат, отримуваний здобувачем вищої освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу.

Для вибірових навчальних дисциплін також може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

3.3. Структурно – логічна схема вивчення початкової дисципліни:

Пререквізити – ті знання та навички, якими повинен володіти здобувач вищої освіти, щоб приступити до вивчення дисципліни, або перелік попередньо прослуханих дисциплін.

Постреквізити – дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення даної дисципліни.

3.4. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та темами, поданий у силабусі, має відповідати Робочій програмі навчальної дисципліни.

3.5. Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни (за необхідності, якщо є вимоги, які здобувач вищої освіти повинен врахувати) – вказується необхідне обладнання та/або програмне забезпечення для опанування дисципліни.

3.6. Форми та методи оцінювання повинні відповідати робочій програмі навчальної дисципліни.

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку

рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

- для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту), диференційованого заліку або заліку. Складення семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

3.7. Політики навчальної дисципліни.

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач висуває здобувачам вищої освіти при вивченні дисципліни. Будь-яка політика вибудовується з урахуванням норм чинного законодавства України та нормативних документів ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Вимоги можуть стосуватися дотримання академічної доброчесності, відвідування занять, правил поведінки на заняттях, дедлайнів, допусків до контролю, заохочень та стягнень тощо.

Здобувач вищої освіти має право отримувати інформацію про умови вивчення дисципліни, критерії та процедури оцінювання, результати кожного контрольного заходу тощо.

Для вибіркової дисципліни можна зазначити, що після здійснення вибору дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення і включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Політика дотримання академічної доброчесності (відповідно до Закону України «Про освіту») – «Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів).

3.8. Рекомендована структура силябусу навчальної дисципліни наведена у Додатку.

4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ СИЛЯБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Проект силябусу навчальної дисципліни розглядається та затверджується на засіданні лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та науково методичної діяльності.

4.2. Силябус обов'язкової навчальної дисципліни має бути доступний здобувачам вищої освіти на початок семестру, вибіркової – на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

4.3. Силябус у електронному вигляді оприлюднюється на офіційному сайті ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

4.4. У разі викладання навчальної дисципліни іноземною мовою силябус складається як українською, так і мовою викладання.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

5.1. Положення ухвалюється рішенням вченої ради ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» та вводиться в дію наказом директора.

5.2. Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються на засіданні вченої ради ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» та вводяться в дію наказом директора.

ПОГОДЖЕНО:

**Заступник директора
з наукової роботи**

Ганна СПІЦИНА

Юрисконсульт

Руслан КОЛОБНІВ

Силабус навчальної дисципліни

«Сучасна правова доктрина експертного забезпечення правосуддя»
(кримінальний процесуальний, криміналістичний та судово-експертний профіль)

Спеціальність	<i>Бізнес, адміністрування та право</i>
Освітня програма	<i>Доктора філософії</i>
Освітній рівень	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>
Курс, семестр	<i>1 рік навчання, 2 семестр</i>
Кількість кредитів ЄК	<i>5 кредитів</i>

ТС	
Роз	<i>Лекції – 4 год.</i>
под	<i>Практичні (семінарські) – 2 год.</i>
іл	<i>Лабораторні – 0 год.</i>
год	<i>Самостійна робота – 144 год.</i>
ин	
за	
фор	
ма	
ми	
осві	
тнь	
ого	
про	
цес	
у	
Фо	<i>Екзамен</i>
рма	
сем	
ест	
ров	
ого	
кон	
тро	
лю	
Лаб	<i>Лабораторія теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та</i>
ора	<i>науково-методичної діяльності</i>
тор	
ія	
Ви	<i>Сімакова-Єфремян Елла Борисівна, д.ю.н., проф.</i>
кла	
дач	
Кон	
так	
тна	
інф	
орм	
аці	
я	
вик	
лад	
ача	
Дні	<i>Лекція: згідно діючого розкладу занять</i>
нав	<i>Практичні: згідно діючого розкладу занять</i>
чал	
ьни	
х	
зан	
ять	
Кон	<i>В лабораторії теоретичних досліджень, міжнародної, редакційно-видавничої та</i>
сул	<i>науково-методичної діяльності – очні, відповідно до графіку консультацій;</i>
ьта	<i>індивідуальні, чат в ПНС</i>

ці	
Мета навчальної дисципліни: засвоїти знання щодо експертного забезпечення правосуддя в Україні, узагальнити та розширити знання про історичні, теоретичні та організаційно-правові положення судової експертизи.	
Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни	
Пре рек візи ти	Постреквізити
Немає	Методологія судової експертизи
	Загальні та окремі теорії криміналістики як методологічне підґрунтя судової експертизи
	Наукова та процесуальна природа судової експертизи
	Процесуальні проблеми експертного забезпечення правосуддя у кримінальному провадженні
	Міжнародний досвід здійснення судово-експертної діяльності Сучасний стан та перспективи розвитку судово-експертної діяльності
Зміст навчальної дисципліни	
Тема 1. Історія розвитку судової експертизи Тема 2. Загальнотеоретичні положення судової експертизи Тема 3. Відповідальність судового експерта Тема 4. Проведення судової експертизи: організаційно-правові положення	
Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни <i>Мультимедійний проектор, ПНС ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», ZOOM</i>	
Форми та методи оцінювання ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» використовує 100-бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів. Підсумковий контроль включає семестровий контроль, який проводиться у формі екзамену. Максимально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру для дисципліни форма контролю якої іспит – 100 та мінімально можлива кількість балів – Поточний контроль включає наступні контрольні заходи: завдання за темами; поточні контрольні роботи; презентації за темами та написання есе.	
Політика навчальної дисципліни Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання відповідного виду навчальної роботи.	
<i>Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм та методів оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.</i>	